

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 279/04-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. septembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. H., bytom P., zastúpeného advokátom Mgr. R. T., PhD., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49, čl. 50 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. b) a c) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 121/01 a Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 359/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2004 doručená sťažnosť Ing. I. H., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. R. T., PhD., Advokátska kancelária, B., pre namietané porušenie základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1, 2 a ods. 3 písm. b) a c) a čl. 7 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 121/01 a Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 2 To 359/01.

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 121/01 z 28. júna 2001 uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona a s použitím ustanovení § 53 ods. 2 písm. b), § 53 ods. 3 a § 54 ods. 1 Trestného zákona mu bol uložený peňažný trest vo výmere 7 000 Sk a pre prípad jeho zmarenia náhradný trest odňatia slobody vo výmere jedného mesiaca. Podľa ustanovenia § 228 ods. 1 Trestného poriadku mu bolo uložené zaplatiť Sociálnej poisťovni škodu vo výške 11 328 Sk a poškodenej M. S. škodu vo výške 8 165 Sk, ktorá pozostáva z bolestného vo výške 5 500 Sk a rozdielu medzi zárobkom a nemocenskými dávkami vo výške 2 615 Sk. Krajský súd odvolanie sťažovateľa na verejnom zasadnutí 3. novembra 2003 podľa ustanovenia § 256 Trestného poriadku uznesením zamietol.

Sťažovateľ namieta porušenie práv na nestranný a spravodlivý proces a „*princíp zákonnosti trestných činov*“ podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru. Podľa jeho názoru právny záver okresného súdu o subjektívnej stránke trestného činu, že je plne zodpovedný za uvedenú nedbanlivostnú trestnú činnosť, je v rozpore so skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania.

Ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že psa voľne vypustil až po tom, ako sa presvedčil, že tam nie sú ľudia, teda nevedel, že v mieste, kde došlo ku skutku, sa nejakí ľudia nachádzajú. Vzhľadom na skutočnosť, že okolie dobre poznal, pravidelne tam so psami chodil 4 roky a nikdy tam nikoho nestretol, nemohol ani predpokladať, že sa tam nejakí ľudia nachádzajú.

Objektívnu mieru opatrnosti pri vodení psa mimo chovného priestoru musí každý zachovávať. Kto dodrží toto tzv. objektívne kritérium nedbanlivosti, je bez viny, aj keď k následku (udalosti) došlo.

Pojem verejného priestranstva nebol v čase skutku vo vyhláske ani inom všeobecne záväznom právnom predpise definovaný. Z charakteru miesta, kde došlo ku skutku, teda k pohybu psa bez vodítka, vyplýva, že nešlo o verejné priestranstvo a nešlo o miesto, kam má prístup široký okruh ľudí individuálne neurčených. Z toho dôvodu vyvodzuje záver, že neporušil povinnosti zakotvené v ustanoveniach § 5 ods. 2 písm. c) a d) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 231/1998 Z. z. o chove spoločenských zvierat, divých zvierat a nebezpečných živočíchov a o ochrane pokusných zvierat, ako mu to kladie za vinu rozsudok okresného súdu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že pes, ktorý spôsobil následok uvedený v rozsudku okresného súdu, mal výcvik, bol ovládateľný a nikdy nebol cvičený na útok a nebol útočnej, prípadne agresívnej povahy. Z vyššie uvedeného vyplýva, že sťažovateľ podľa svojho názoru neporušil žiadnu povinnosť, ktorá by vyplývala z príslušných zákonných ustanovení, pokiaľ psa nechal voľne sa pohybovať na mieste, ktoré nie je verejným priestranstvom a ani miestom, kde sa pohybujú alebo zhlukujú ľudia. Nevedel a vzhľadom na okolnosti prípadu ani nemusel a nemohol vedieť, že môže spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví. Domnieva sa, že nebola naplnená subjektívna stránka trestného činu ublíženia na zdraví podľa ustanovenia § 224 ods. 1 Trestného zákona, pretože skutok, ktorého sa mal dopustiť, nie je trestným činom.

Sťažovateľ namietal taktiež porušenie práva na nestranný a spravodlivý proces a prezumpciu nevinu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. V tejto časti svoju sťažnosť odôvodnil tak, že obžaloba musí preukázať existenciu každého znaku trestného činu. On sám nevedel a vzhľadom na okolnosti a svoje pomery nemusel vedieť a ani nemohol, že môže spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví. O opaku jeho tvrdenia obžaloba nepredložila dôkazy.

Rozhodnutie o vine, len keď bola vina preukázaná spôsobom, ktorý vyžaduje zákon, má aj úzky vzťah k požiadavke nestrannosti sudcu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Tým, že sa okresný súd riadne nevysporiadal s námietkami sťažovateľa, porušil podľa neho jeho práva zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namieta arbitrárnosť rozhodnutí oboch súdov vo svojej trestnej veci, a tým aj porušenie práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) a c) dohovoru a čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy. Uviedol, že odôvodnenie musí obsahovať dostatočnú odpoveď na tie právne a skutkové otázky, ktoré boli predmetom konania, a ich zodpovedanie musí obsahovať dostatočnú odpoveď na tie právne a skutkové otázky, ktoré boli predmetom konania, a ich zodpovedanie bolo pre výsledok konania určujúce. V opačnom prípade nie je zrejmé, či rozhodnutie je výsledkom právom upraveného procesu za dodržania princípov spravodlivosti alebo výsledkom svojvôle realizovanej verejnou mocou.

Podľa sťažovateľa právny záver, že je plne zodpovedný za uvedenú nedbanlivostnú trestnú činnosť, nemal oporu vo vykonanom dokazovaní. Záver súdu o naplnení subjektívnej stránky trestného činu nemôže byť založený na logickom usudzovaní a je v rozpore s pravidlami logiky, pretože nevyplýva zo skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania. V dôvodoch rozhodnutia nie je podložená žiadna konkrétna skutočnosť, ktorá by odôvodňovala existenciu jeho zavinenia. Záver okresného súdu, že ak by mal psa riadne vycvičeného, bol by pes reagoval na jeho odvolanie a bol by sa za ním vrátil, nie je podľa sťažovateľa v súlade so zisteniami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania. Okresný súd tým, že v rozsudku neuviedol konkrétnu formu zavinenia skutku kladeného mu za vinu, porušil jeho právo mať primeraný čas a možnosť na prípravu jeho obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 2 písm. b) dohovoru.

Vzhľadom na kumuláciu okolností vytýkaných v tomto podaní, ktoré vo svojom súhrne a intenzite odôvodňujú konštatovanie o vybočení z rámca hraníc spravodlivého procesu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, sťažovateľ žiadal, aby mu ústavný súd poskytol ochranu.

Sťažovateľ zároveň požiadal o primerané finančné zadost'učinenie od okresného súdu vo výške 50 000 Sk a krajského súdu vo výške 50 000 Sk, ktoré zdôvodnil tak, že:

a) postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k porušeniu jeho práv chránených ústavou aj dohovorom,

b) porušenie jeho práv bolo svojvoľné a hrubé,

c) zrejmé prehliadnutie jeho osoby a obhajoby na neho dolieha osobitne nepriaznivo, pretože je stíhaný za skutok, ktorý nie je trestným činom,

d) k porušeniu jeho práv došlo postupom a rozhodovaním súdov, ktorých úlohou je práve opak – ochrana práv a oprávnených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; vzhľadom na to trpel pocitmi bezmocnosti, menejcennosti a bola u neho v podstate negovaná dôvera v možnosti poskytovania spravodlivosti v štáte,

e) osobitne významnou okolnosťou je aj doba, po ktorú bol trestne stíhaný.

Sťažovateľ žiadal o dočasné opatrenie a odloženie vykonateľnosti napadnutých právoplatných rozhodnutí oboch súdov z dôvodu, že takéto rozhodnutie by pre neho nemalo väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti. Žiadal, aby ústavný súd „vydal toto uznesenie:

1. Vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 28. 6. 2001, sp. zn. 3 T 121/01, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3. 11. 2003, sp. zn. 2 To 359/01 sa odkladá.

2. Okresný súd v Prievidzi je povinný sa do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej dočasne zdržať výkonu peňažného trestu vo výmere 7.000,- Sk uloženého sťažovateľovi rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 28. 6. 2001, sp. zn. 3 T 121/01, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3. 11. 2003, sp. zn. 2 To 359/01.

3. Sociálna poisťovňa je povinná sa do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej dočasne zdržať vykonávania práva na zaplatenie sumy 11.328,- Sk sťažovateľom priznaného jej rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 28. 6. 2001, sp. zn. 3 T 120/01, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3. 11. 2003, sp. zn. 2 To 359/01.

4. *M. S. je povinná sa do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej dočasne zdržať vykonávania práva na zaplatenie sumy 8.165,- Sk sťažovateľom priznaného jej rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 28. 6. 2001, sp. zn. 3 T 121/01, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3. 11. 2003, sp. zn. 2 To 359/01.*“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, že:

„1. *Okresný súd v Prievidzi a Krajský súd v Trenčíne porušili práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy SR.*

2. *Okresný súd v Prievidzi a Krajský súd v Trenčíne porušili práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru a podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy SR.*

3. *Okresný súd v Prievidzi a Krajský súd v Trenčíne porušili práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. b), c) Dohovoru a podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.*

4. *Rozsudok Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 28. 6. 2001, sp. zn. 3 T 121/01, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 3. 11. 2003, sp. zn. 2 To 359/01 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Prievidzi na nové prejednanie a rozhodnutie.*

5. *Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 50.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd v Prievidzi, a peňažnú sumu vo výške 50.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Trenčíne, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

6. *Okresný súd v Prievidzi v Krajský súd v Trenčíne sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania k rukám advokáta Mgr. R. T., PhD., so sídlom B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.*“

Na základe výzvy ústavného súdu bola sťažnosť doplnená 13. februára 2004 tak, že sťažovateľ predložil aj rozhodnutie krajského súdu a v doplnení uviedol, že trvá na tom, že i rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 2 To 359/01 z 3. novembra 2003 došlo k porušeniu jeho práva na:

„1. *neustranný a spravodlivý proces a princíp zákonnosti trestných činov,*

2. *na nestranný a spravodlivý proces a princíp prezumpcie neviny,*
3. *na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a právo na obhajobu, tak, ako je to bližšie rozvedené v jednotlivých častiach mojej ústavnej sťažnosti.“*

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú o občianskoprávných a trestných veciach.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou všeobecných súdov je predovšetkým interpretácia a aplikácia zákonov, kým úloha ústavného súdu spočíva v kontrole zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s hodnotením skutkových a právnych náležitostí rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v jeho trestnej veci.

Z citovaného rozhodnutia krajského súdu, ako aj zo samotného spisu je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že tento sa zaoberal námietkami sťažovateľa. Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Osobitne je potrebné zdôrazniť skutočnosť, ktorú vzal do úvahy aj krajský súd, a to že sťažovateľ ako majiteľ psa plemena amerického staffordshirského teriéra majúceho vrodené lovecké pudy, ktorého môže hlasitý či prudký pohyb vyprovokovať aj k útočnej reakcii podľa záverov znaleckého posudku znalkyne z odboru kynológie MUDr. J. F., mohol a mal poznať jeho nebezpečnosť a z toho dôvodu bolo jeho povinnosťou psa náležite zabezpečiť.

Aj keď oba sudy nepomenovali formu nedbanlivostného konania, zo skutkového priebehu možno ustáliť, že išlo o formu nevedomej nedbanlivosti. Jej nedefinovanie, resp. výslovné nepomenovanie nemá dopad na zistený stav ústavnosti pri posúdení ústavným súdom.

Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery všeobecných súdov v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru, a to najmä vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právam podľa čl. 50 ods. 2 a 3, čl. 49 a čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a čl. 7 ods. 1 dohovoru.

K tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na konanie bez prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 40/97) konštatuje, že toto právo sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynulo smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci.

Aj keď sťažovateľ neuviedol, v ktorých obdobiach namieta prieťahy v konaní ani iné okolnosti k tejto časti návrhu, musel sa ústavný súd vysporiadať s touto námietkou na základe predloženého spisu bez bližšej argumentácie sťažovateľa.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojho práva (napr. I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99 a iné).

Zároveň je potrebné uviesť, že ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedených dôvodov nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 28/01).

V danom prípade rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť v spojení s rozhodnutím krajského súdu, čím došlo k nastoleniu právnej istoty, a tým k odstráneniu možnosti vzniku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci okresného súdu a krajského súdu v danej veci sú zlučiteľné so sťažovateľom označenými právami podľa ústavy a dohovoru, sťažnosť odmietol podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2004